books2ebooks.eu

RAMSAY, EBBA

"Tag och läs!" : Augustini lif : af E. R-y. [undert.: Fru Ramsay]

1902

books2ebooks.eu

Kungliga Biblioteket

National Library of Sweden

EOD - Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 12 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!
Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

■ Få samma utseende och känsla som med originalet!
■ Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
■ *Sök:** Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
■ *Klipp & klistra:** Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).
*Ej tillgängligt i varje e-bok.

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.
■ Villkor för användning: https://books2ebooks.eu/csp/sv/nls/sv/agb.html

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 40 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.
Sök böcker tillgängliga för den här tjänsten: https://search.books2ebooks.eu
Mer information finns tillgängliga via https://books2ebooks.eu boken.

RAMSAY
RSEB

"TAG OCH LÄS!"

AUGUSTINI LIF

AF

E. R—y.

JÖNKÖPING 1902.
Jönköpings Litograf. Aktieb:s Arrendator.

”TAG OCH LÄS!”

AUGUSTINI LIF

AF

E. R—y.

JÖNKÖPING 1902.
Jönköpings Litograf. Aktieb:s Arrendator.

KUNGL. BIBLIOTEKET STOCKHOLM

R. S. E. B. Hvad betyda dessa bokstäfver, dem man nu rätt ofta ser på små ströskrifter? Jo, de äro en uppmaning af en gammal barnavän att: **R**ädda **S**veriges **E**ländigaste **B**arn!

De flesta höja på axlarna och säga eller tänka: »Hvad kan jag göra till den saken, äfven om jag ger en liten skärf så räddas intet barn mera för det, ej heller kan jag hjelpa till att sköta dem.» Det är på visst sätt sant och likväl ej en full sanning. Hvarje tänkande menniska känner kraften af de små samverkande partiklarna i universum och de Hem, kallade »Tillflykter», dit jag önskade kunna samla sjuka idioter, döfva, stumma, blinda, med och utan epilepsi, äro inga stora millionanstalter, utan obetydliga byggnader med fritt läge, i städernas utkanter, samt omgifna af en trädgård, der på sin höjd tjugo barn böra vårdas och beredas en, så vidt man kan, smärtfri tillvaro. Ingen dyrbar apparat för undervisning är nödvändig, de behöfva, men få oftast ej i egna hem mat, ljus, värme, renlighet och huld, kvinlig vård. Möbleringen är enkel, billiga jernsängar, rikt ombyte af linne och gångkläder, se der deras förnämsta kraf på det samhälle, der de vaknat upp till lifvet, för att lefva kortare eller längre tid i elände och nöd, oftast undanskjutna till mörkaste vrå! Inga sådana barn emottagas numera i några allmänna anstalter, ty Staten ger endast anslag åt de *bildbara* och de obildbara vill ingen eller får ingen numera emottaga bland de andra. I en och annan privat inrättning hyses ett fåtal, men när man besinnar huru litet kommunerna kunna erlägga och de enskilda vilja för de arma, som icke kunna på något sätt i framtiden göra skäl för de erlagda medlen, så framstår helt naturligt den frågan: »Hvart skola de då taga vägen?»

Vi lefva ju i kristenheten och kunna ej på hedniskt sätt taga lifvet af dem som späda — men frågan är om vi ej äro grymmare mot dessa arma martyrer för andras synder? Jag vill ej som olärd ingå i denna frågas detaljer, har dock hört från framstående läkare, att dryckenskap och osedlighet alstra

en slägt af osunda, nervklena menniskor ända intill tredje och fjerde led. Här och der i utlandet börjar man likväl på allvar taga denna sak i öfvervägande och samlar de obildbara i stora, präktiga asyler, hvilka blott hafva det felet, att barnen der gerna blifva nummer, ej individer, hvilket med barn är ett bedröfligt sakförhållande, isynnerhet derföre, att det utesluter den lilla möjligheten för ett fåtal, att genom serskildt aktgifvande på deras själslif de i större eller ringare grad utvecklas. För de äldre deremot är det en välsignelse att blifva intagna i välordnade asyler, der de arma menniskorna finna den vård de behöfva och icke mer och mer förvildas, nedsjunkande till djurisk ståndpunkt och stundom utdrifna till dem. Samhället bör känna sig förpligadt att sörja för de obotliga, idiotiska barnen, äfven af det skälet, att de glimtar af själslif som finnas och stundom glimma fram, visar sig mest mottagligt för det ondas inverkan; dålig behandling, svält, kroppslig aga etc. kan framkalla ett raseri, en dolsk hämndkänsla, som drifver till både mord och brandanläggning. Ännu en sak borde mera beaktas, att då fattigvårdar absolut tvingas intaga dessa hemlösa varelser, visar det sig nästan omöjligt, att noga öfvervaka de olika afdelningarna för män och kvinnor, så att ej de sorgligaste fall inträffa af barns födelse, hvilka knappt stå på menskligt stadium.

Om en trogen statistik tages, skulle vårt folk häpna öfver den mängd abnorma, som finnas i Sverige; antalet ökas i stället för minskas och siffran sjunker ej genom nuvarande borgerliga anordningar. Efter ett mer än femtioårigt arbete bland barn i alla stadier af utveckling, bör man ju hafva vunnit någon praktisk erfarenhet och min är, gör så mycket som möjligt i tid, i späda åren, för de olyckliga barn, som hotas af idioti — de kunna genom oriktig behandling, bristande tillgångar, oförnuftig skötsel växlande mellan slapp efterlåtenhet och grym hårdhet eller hjertlös afsky och liknöjdhet, försämras och förvildas, likasåväl som höjas och utbildas, t. o. m. i svåraste fall, få de ett mera menskligt skick och utseende med förnuftig vård. Men hvad göres väl nu för dessa barn? Jo de gömmas så vidt möjligt är, familjen blyges ofta för dem och det är i allmänhet först som vuxna till ungdomsåren, då de blifvit alltför besvärande och betungande för de sina, de anmälas till intagning i de få Hem, der abnorma barn beskyddas — men då gifvas afslag åt de öfveråriga och hvarken böner eller pengar hjelpa. Hvad det är smärtsamt att nödgas gifva sådana svar! Mer än tvåhundra ansökningar af detta

slag äro skrinlagda på Wilhelmsro och till dessa hundraden kunna räknas tusenden — som ej anmält sig der.

Man kan ej undra på att de så hårdt betungade kommunerna i det längsta undanskjuta nödvändigheten att betala en årlig, om än låg penningesumma för barn, som i de flesta fall aldrig kunna sörja för sig sjelfva, men nöden har ingen lag, om ej eländet såsom ofvan antydts skall blifva än större i den kommande generationen. I Danmark betalar Staten 300 kr. för hvarje sådan liten sjukling och familjen eller kommunen 300 — då kunna de också blifva väl vårdade men jag skulle vilja föreslå 200 af Staten och 200 af de närmaste, ty under 400 kan man ej komma ut med, att äfven i de enklaste Tillflykter gifva dem den skötsel de i allt behöfva och man får ändå beräkna en del frivilliga gåfvor för hyra, inventarier etc. men i de enkla, små Hem, som jag skulle vilja se uppstå, ett i hvarje Län, för 20 à 25 barn fordras ej stora kapitaler. Ett litet trefligt, varmt hus med trädgård, den enklaste uppsättning och några fromma, ömsinta, uppoffrande kvinnor, är en apparat, som bör kunna med god vilja och människokärlek finnas öfverallt i Sverige och ej väsentligen öka den mest anlitandes utgiftskonto.

Det var till hugfästande af 70-årsdagen i mitt lif, jag önskade börja en Förening, der hög och låg, rik och obemedlad kunde hjelpa, att just minska denna barnanöd. — Medlemsafgiften sattes till 1 krona per år och 25 för lifstid. Då kunde många, många frivilliga oombedda vara med, hvilka ej hade tillfälle att på annat sätt hjelpa dessa barn. Min tanke var ju att Länens höfdingar och deras fruar skulle vara sjelfskrifna Ordförande i Länets R. S. E. B. och jemte tvenne komité medlemmar emottaga de små bidragen. När en ringa summa samlats, hyr man en lokal. I Jönköping tog Landshöfdingskan Friherrinnan Palmstjerna en ledande roll; grundfonden var efter ett år 1000. kr — då började vi i Wernamo i en hyrd lokal. Efter tre år hafva vi eget hus, »Wilhelmshöjd» en gåfva af en god vän och snart 20 betalande barn. — I Wexiö hafva Landshöfdingen v. Oelreichs likaledes satt sig i spetsen och samlat ett kapital af 10,000 kr. De började ett Hem i Wexiö i Januari detta år — med många barn — ämna visst bygga ett nytt Hem framdeles. I Helsingborg invigdes denna höst den mest inbjudande Tillflykt utanför staden, i »Villa Nyhem» af mig anordnad för Skånes eländigaste varelser, den står tillsvidare utan officielt beskydd, men har en styrelse från staden af varma menniskovänner och med goda utsigter till lifaktig verksamhet. — Ännu flera skyddande Hem hägra

för nästkommande år, när hvarje provins först fått sin lokala R. S. E. B. Förening. Det är ej meningen att arbeta med dessa moderna penningesamlings methoder, som uppröra hela samhällets sällskapslif, för längre tid; de måste tillgripas som hjelp för de stora Inrättningarne, utan man vill lemna åt hvarje moder och fader, att göra sig den frågan: »Har jag tackat Gud *serskildt* på något sätt för Hans nåd, som skänkt mig förståndiga barn?» Och så kan man väl hoppas, att frivilligt och tyst som daggens ljufva droppar, mången krona finner vägen till deras Läns R. S. E. B. Förening, eller till ett annat Läns, der Hem af detta slag är börjadt — och fast så mycket göres i Sverige och krafven äro så många, finnes med visshet i många pungar några slantar kvar för detta ändamål!

Mitt lifs största glädje och intresse har varit att söka och finna *menniskor* — med dem dryfta tankar, planer, möjligheter till afhjelpande af missbruk, nöd eller loj slentrian t. o. m. i verksamhet. Det säges i Guds Ord, att »den som söker han finner» och jag har alltid funnit bland jordens bästa »salt», just dem, som hafva behöfts för det arbete som *då* legat mig mest om hjertat, somliga hafva haft pengar, andra icke, men alla hafva varit besjälade af sant intresse för den sak de lofvat hjelpa och då går det goda alltid fram, om än genom ondt rykte och godt rykte; har någon sökt Guds hjelp och välsignelse, så komma de äfven till oss i rikt mått enligt Hans löfte.

Detta har här blifvit uttaladt som förklaring öfver den framgång en ensam kvinnas initiativ till företag i olika riktningar haft — se först upp till Herren, sedan efter kraftiga, helgjutna menniskor och arbeta så oförtrutet, men låt äfven helgadt, sundt förnuft regera med och lyssna ej för mycket till misströstande känslouttryck, pengarna komma sedan, om ej förut, och så mycket deraf man verkligen behöfver — ty mången gång är det hvarken rätt eller nödvändigt, att samla kapital och ränta år efter år, »tills man kan reda sig på räntorna» och under tiden förgår lifvet och de hjelplösa som lida, blifva ohulpna och du sjelf får lemna jorden innan du vunnit detta goda lifsändamål.

Det är hos vår nutid en vana att klaga öfver brist på tid, krafter och medel, men jag undrar om ej äfven der en grundregel i Guds Ord kan tillämpas — »den som hafver, honom skall varda gifvet och han skall *nog* hafva.» — De små stunderna, krafterna och medlen, troget förvaltade, bringa vanligen en allt rikare afkastning för eget och andras väl, då det hopade guldet, icke alltid ger motsvarande glädje och välsignelse.

Samtidigt vill jag här inlägga en protest mot det myckna och ofta orättvisa talet om våra nutida tjenarinnor. Att de äro annorlunda än förr beror väl af tiden, ty vi bildade äro sjelfva ganska annorlunda, likväl erkännes, att svarta får och stora fordringar finnas bland dem, men hvad mig angår, har jag en mycket stor tacksamhetsskuld till alla de utmärkta hjelparinnor, som funnits bland folkets unga döttrar; serskildt arbetet i Hemmen vid Wilhelmsro, Wernamo och nu i Helsingborg, har genom dem på allt sätt underlättats, ja möjliggjorts, då utom mina kära, egna barn, hvarken Diakonissor, Röda Korsets eller Sophia Systrar hafva stått mig till buds. Man har der sett besannas hvad som yttrats förut, små krafter och medel kunna utvecklas och förmeras. Arbetet är tungt, osmakligt och lågt betaladt, men en stamtrupp af utmärkta, trogna och gudälskande sköterskor är ett af de största resultaten efter jemt trettioårigt arbete på Wilhelmsro.

Underligt nog har arbetet bland barnen dessa femtio år fört mig allt djupare ned utför stegen till de allt lägre stående, Antagligen är min verksamhets uppgift snart slut, ty de barn hvars talan jag fört de sista tio åren, äro väl de eländigaste af alla. En och annan perla låter Herren Gud oss dock finna t. o. m. ibland dessa abnorma, den der genom svält, misshandel och skrämsel i supiga fäders umgänge, förlorat förståndets ljus, men omflyttad och på allt sätt välvårdad börjar detta stundom åter lysa med allt ljufligare glans och för dessa fås skull, arbetar man bland de hopplösa — med fröjd.

Mången gång hör jag spörsmålet: »Hvarföre just egna ett värderikt lif åt just dessa barn, när det lemnar så ringa resultat att fostra dem?» Ja hvarför — upprepar den egna själen rätt ofta och svaret blir då — jo, — derföre, att Gud lagt det arbetet framför mig ach den troende menniskan är viss om, att för Honom är lydnad bättre än offer, samt att för Honom det stora och det lilla skiljer sig så föga, det är bristfullt och ringa alltsammans. Inför menniskor göres visst en stor skillnad och det märks isynnerhet mest bland de kristligt sinnade, hvilka missionen bland hedningar och för de förvildade här hemma är det tilltalande, man förstår dessa känslor, ty detta oansenliga arbete omstrålas ej här nere af någon nimbus och bringar inga synliga segrar för Guds Rike, men någon måste förrätta de lägre sysslorna i hvarje hus! En ljuf tanke är dock att dessa vanlottade väsenden i allmänhet ej förspilla ett högre själslif, deras möjligheter äro döda på jorden men grodden till härliga blommor och frukter finnes och så snart den jordiska stofthyd-

dan faller är det min glada tro, att de stråla ut i oförgänglig skönhet berörda af Guds kärleks lifgifvande ljus. De hafva intet förslösat, intet förverkat af sitt himlaarf.

En rikt begåfvad talare sade en gång, att vid hvarje menniskas lefnadshydda ligga en massa förtorkade risqvistar som besvära menniskorna och försvåra vandringen för de oaktsamma; kan man ej göra mera här i verlden för nästans väl, så plocka dagligen bort några kvistar, isynnerhet de torra törnena och kasta dem bakom dig; inom kort skall Du förvånas och fröjdas öfver, att de torra risen bära blad och blommor ja, omsider frukt till evinnerligt lif!

Måtte nu öfverallt i vårt land der dessa enkla blad föras, intresse väckas för detta oansenliga arbete i vingården, som i alla fall är dyrt aktadt i Guds ögon, efter som den vise Syrach säger också om dem »de höra Dig till, Herre, Du, som älskar själarne, ty Din oförgänglige Ande är i dem alla.»

Det är ju ej något dyrbart eller storartadt som man fordrar af Sveriges folk, utan endast att en och annan tager en liten kvist från den stora rishögen och förminskar på så sätt något af de vanlottades elände — det blir likväl alltmer nödvändigt, att kärleksfulla, dugande menniskor, med god vilja sätta sig i spetsen för bildandet af ett sådant Hem här och der i landet, men framför allt bör Staten anslå något som hjelp för deras underhåll, liksom för andra abnorma barns och äfvenså påpekas att »Tillflykterna» sättas under Landstingens öfvervakande och under Landshöfdingarnas intresserade tillsyn, ty eljest kan ett dylikt Hem så lätt upplösas, inspektion af tillförordnad myndighet inger förtroende hos allmänheten, som är nödvändigt hafva, om man måste anlita dess fortfarande understöd. Privata Hem kunna upphöra eller byta om egare men dessa Tillflykter böra vara parmanenta emedan de alltid behöfvas. Måtte hvar och en med inflytande öfver någon riksdagsman, söka förmå honom att tänka också på dessa barn, ty då Wilhelmsro-arbetet började för sjuka, vanföra barn och sedan då dessa förflyttades till Eugenia-Hemmet samt epileptiska i stället här vårdades, fingo ingendera barnklassen statens hjelp, som nu sker. Genom ord talade och skrifna vaknar ett intresse hos mången, som aldrig förr tänkt på saken.

— Och nu min läsare slipper du höra mera till härnäst!

Men vidare upplysningar lemnas under adress:

Fru Ramsay, Wilhelmsro, Kortebo.

books2ebooks.eu

www.books2ebooks.eu

books2ebooks.eu

Kungliga Biblioteket

National Library of Sweden